Maria Stachnik
Biblioteka Instytutu Neofilologii — Sekcja Romańska. Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

„Bezpieczeństwo w Bibliotece I" — konferencja w ramach XXIX Forum SBP — sprawozdanie. Chorzów 31 stycznia 2014 r.

„Bezpieczeństwo w Bibliotece I" to temat konferencji, która odbyła się 31 stycznia 2014 r. w Chorzowie, w ramach XXIX Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Organizatorami spotkania były dwie biblioteki akademickie: Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie oraz Wyższej Szkoły Bankowej w Katowicach. Konferencję otworzył przedstawiciel władz uczelni prof. nadzw. dr hab. Krzysztof Krysieniel.

Mgr Bogumiła Urban dyrektor biblioteki WSB w Chorzowie powitała gości, nakreśliła cele i plany, jakie przyświecały organizatorom oraz pomysłodawcom tego przedsięwzięcia. Profesor dr hab. Wiesław Babik — z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ poprowadził spotkanie i czuwał nad jego przebiegiem.

Konferencję podzielono na dwie sesje tematyczne:

— Część 1: Bezpieczeństwo — wyzwania współczesności,
— Część 2: Bezpieczeństwo ludzi, zasobów oraz danych bibliotecznych.

Wystąpienia w pierwszej części obejmowały szeroką gamę teoretycznych i praktycznych aspektów problematyki związanej z definiowaniem pojęcia bezpieczeństwa, rozumianym jako ochrona państwa wraz ze stanowiącymi je strukturami i instytucjami oraz jako ochrona stanowiącego państwo społeczeństwa z uwzględnieniem zagadnień bezpieczeństwa narodowego i indywidualnego.

Konferencję rozpoczął wykład prof. dr hab. Leszka F. Korzeniowskiego *Wprowadzenie do tematyki bezpieczeństwa z* WSB w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie. Przedmiotem wystąpienia były zmiany zachodzące w postrzeganiu celów poznawczych i badawczych nauki o bezpieczeństwie i powiązań z innymi naukami w szczególności z historią. Profesor podkreślił znaczenie pań-

stwa jako organizacji zapewniającej bezpieczeństwo tworzącym je obywatelom. W aspekcie zmian zachodzących w Polsce po 1989 r. bezpieczeństwo przestało być domeną państwa. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo przejęły poszczególne sektory państwa i w ten sposób stało się ono pojęciem bardzo szerokim. W 2011 roku nauka o bezpieczeństwie — securitologia została zaliczona i wpisana na listę dyscyplin naukowych. Tym samym biblioteka rozumiana, jako miejsce gromadzenia i przechowywania dokumentów powinna dbać o bezpieczeństwo swych zbiorów i udostępnianych informacji.

Prof. dr hab. Jadwiga Capiga z Wyższej Szkoły Bankowości i Finansów w Katowicach w wystąpieniu *Bezpieczeństwo finansowe klienta indywidualnego* przedstawiła temat wiodący konferencji w aspekcie stabilności finansowej państwa, instytucji, banków, transakcji finansowych ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa klienta indywidualnego. Jako nieprofesjonalny uczestnik rynku finansowego klient indywidualny, w związku z lokowaniem swoich środków pieniężnych np. w bankach, silnie odczuwa asymetrię informacji (rozumianą jako zróżnicowanie w dostępie do informacji) wzmocnioną brakiem znajomości systemu ochrony ze strony instytucji zarządzających kapitałem. Taką gwarancję zapewnia Komisja Nadzoru Finansowego, która jest swego rodzaju meganadzorcą w tej branży.

Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa osobistego — kształtowanie świadomości wpływu na własne bezpieczeństwo przedstawił mgr Adam Momot z WSzBiF w Katowicach, który z uwagi na przeważająca liczbę Pań w gronie pracowników bibliotek, przeanalizował działania omawiane przez Lucie Dupuis w książce *Bezpieczeństwo osobiste* ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa kobiet narażonych na różnego typu zagrożenia.

Sesję zakończyło wystąpienie mgr Mieczysława Tadeusza Koczowskiego z Krajowego Stowarzyszenia Ochrony Informacji Niejawnych — *Ochrona informacji niejawnych a bezpieczeństwo państwa,* w którym podkreślił wagę ochrony informacji niejawnych biznesowych i danych osobowych. Jednocześnie zwrócił uwagę na fakt, że „człowiek jest najsłabszym ogniwem" w budowaniu i zapewnianiu bezpieczeństwa rozumianego globalnie i indywidualnie.

Drugą sesję tematyczną konferencji rozpoczął wykład Prof. dr hab. Jadwigi Stawnickiej z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zatytułowany *Współczesne determinanty bezpieczeństwa. Wybrane zagadnienia.* Wystąpienie oscylowało wokół współczesnych determinantów bezpieczeństwa, w których szczególną rolę odgrywają debaty społeczne jako model komunikacji. Pani Profesor Stawnicka zwróciła uwagę na „dialogiczny wymiar bezpieczeństwa, które rodzi się z dialogu", w którym słowo jako podstawowy element komunikacji ma potężną siłę. W zależności od okoliczności zewnętrznych, kontekstu sytuacyjnego czy komunikacyjnego staje się elementem łączącym uczestników określonego procesu lub bronią, a nawet mediatorem czyli narzędziem negocjacji w sytuacjach kryzysowych. Na podstawie wyników własnych badań prowadzonych w ramach „Debat

społecznych w Katowicach" Pani Profesor omówiła działania, których celem jest sformułowanie komunikatu docierającego do odbiorcy, mającego na celu rozwiązywanie problemów. Na tym polega rewolucja w pojmowaniu bezpieczeństwa w XXI w., która przebiega nie w informacji, ale w komunikacji.

Bezpieczeństwo danych i systemów informatycznych — wystąpienie mgr inż. Andrzeja Koziary, reprezentującego Uniwersytet Śląski w Katowicach, ukierunkowane było całkowicie na zagadnienia bezpieczeństwa rozumiane jako jedna z cech opisujących bibliotekę, w której czynnik ludzki odgrywa równie ważną rolę jak techniczny. Prelegent podkreślił znaczenie aktów prawnych o znaczeniu międzynarodowym — zwłaszcza dyrektyw unijnych oraz tych o charakterze państwowym i lokalnym. Wskazał na możliwości wdrażania tych działań do znormalizowanych procedur postępowania przy tworzeniu polityki bezpieczeństwa informacji, systemów archiwizacji danych. Bezpieczeństwo pracy, informacji i usług w nowoczesnej instytucji, w tym przypadku w bibliotece, jest ściśle związane ze strukturą zarządzania, w której odpowiedzialność, dobór kadr, procedury (zarządzanie organizacją i bezpieczeństwem pracy, systemy zarządzania jakością, wewnętrzny system kontroli) są podstawą wszelkich działań. Udostępnianie informacji i usług w nowoczesnej firmie, a do nich można zaliczyć biblioteki, łączy w sobie najnowsze zdobycze techniki z czynnikiem ludzkim, a ich wzajemne oddziaływanie, przy respektowaniu prawa i norm, zapewnia bezpieczeństwo wszystkim biorącym udział w tych procesach.

Spotkanie zakończyło wystąpienie mgr Sylwii Błaszczyk z Biblioteki Śląskiej w Katowicach *Zagrożenia zbiorów w bibliotece i profilaktyka ich ochrony.* Nawiązując do *Ustawy o bibliotekach z* 1997 prelegentka podkreśliła, że „ochrona zbiorów dla następnych pokoleń" jest nadrzędnym zadaniem bibliotek. Źródeł zagrożeń należy w tej instytucji szukać w środowisku, sposobie korzystania ze zbiorów, naturalnym zużyciu materiałów oraz w katastrofach — naturalnych i powodowanych lub tworzonych przez człowieka — z ostatnich, jakie zaistniały to cyberprzestrzeń z niewyobrażalną ilością informacji.

Podczas konferencji wystąpili przedstawiciele sponsorów spotkania związanych z branżą biblioteczną. Patroni: merytoryczny konferencji SBP, medialny „Dziennika Zachodniego", śląskiego kwartalnika naukowego „Bibliotheca Nostra" oraz patron honorowy — Wicemarszałek Województwa Śląskiego przyczynili się do promocji i udostępnienia szerszemu gronu bibliotekarzy informacji o tym wydarzeniu. Dynamiczny rozwój securitologii zainspirował organizatorów do zajęcia się problematyką ochrony ludzi, zasobów i danych w bibliotekach. Z uwagi na wieloaspektowość zagadnienia omawiana konferencja była pierwszą z serii spotkań poświęconych tematyce bezpieczeństwa. Kolejna odbędzie się jeszcze w 2014 r. w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach.

Informacja o autorze:

mgr Maria Stachnik — kustosz dyplomowany, pracownik Biblioteki Instytutu Neofilologii — Sekcji Romańskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, e-mail: maria.stachnik@libpost.up.krakow.pl, tel. 12 662 62 07.